

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

от Карамфила Ранкова Тодорова,
съдия в Софийски градски съд,
командирана в Софийски апелативен съд

Относно: участие в 60 -та Пленарна среща на Европейската съдебна мрежа в гр. Стокхолм, Кралство Швеция, за периода 12 – 14 юни 2023г.

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

Съгласно Ваше Решение по протокол № 17/16.05.2023г. и Заповед № РД-15-3055 от 23.05.2023г. на председателя на Софийски градски съд, бях командирована за участие в 60-та Пленарна среща на Европейската съдебна мрежа, проведена в периода 12-14 юни 2023г. в гр. Стокхолм, Кралство Швеция.

Срещата се проведе с активно участие на над 100 представители на всички държави-членки на Европейския съюз, още и на Босна и Херцеговина, Черна гора, Република Северна Македония, Норвегия, Сърбия, Швейцария, Турция, Украйна, Косово, Грузия, Япония, Тайван, Обединеното кралство, САЩ, Европейската комисия, Евроджъст, проектите IPA 2019 Project, CASC/UNDOC и на Секретариата на Европейската съдебна мрежа.

Срещата бе посветена и на специалната 25 годишнина от създаването на Европейската съдебна мрежа. За времето на съществуването си мрежата е допринесла изключително за засилване на съдебното сътрудничество между държавите-членки, от 2009г. е съдействала по общо 113 000 случая.

Срещата протече при стегната организация и висока полезност на проведените дискусии.

Първият ден от срещата – 12 юни 2023г. бе предвиден за ограничен кръг участници и по въпроси с организационен характер. По програма на този ден са проведени подготвителни срещи на Шведското председателство, Секретариата на Европейската съдебна мрежа, на Борда на разширеното председателство с

представители на Швеция, Испания, Белгия, Унгария и Чехия, говорители, модератори и докладчици на работни групи.

В края на деня се състоя официална вечеря за всички участници.

Вторият ден от срещата – 13 юни 2023г. протече при наситена работна програма. Откри се със слово на представител на Министерство на правосъдието, на представител на Главната прокуратурата на Швеция и поздравителен адрес от Секретаря на ЕСМ.

Следва специално изложение на прокурор от шведската прокуратура по въпросите на „криптираната информация“ и практиката за събиране на електронни доказателства. Отбелязано бе, че шведският съд не разглежда информацията от различни интернет платформи, като недопустима и в противоречие с чл. 6 от ЕКПЧ.

Съществена част от програмата съставляваха обсъжданията в четири работни групи по актуални проблеми на съдебното сътрудничество по наказателни дела. Цел на работата по групи бе да се обмени практика, достижения, разбирания на правоприлагащите органи относно използването на различните инструменти на сътрудничеството в специфични хипотези.

Преди разделянето на участниците по групи, всеки от докладчиците направи кратко изложение на формата на предстоящото обсъждане по теми: **1. Европейска заповед за арест /ЕЗА/ 2. Криптирана информация 3. Трансфер на наказателно производство и 4. Заповеди за конфискация и обезпечаване на имущество.**

Моето участие беше в **Групата по европейската заповед за арест.** На вниманието на дискутиращите бяха поставени два проблема, по които се наблюдават все още различни тълкувания и прилагане на закона, а именно: а/ приложение на принципа на особеността и б/изпълнение на ЕЗА за целите на наказанието при задочно осъждане.

Като изходни точки при обсъждането на въпросите бяха поставени базови Решения на СЕС:

а/относно ЕЗА за целите на наказанието наложено в задочен процес: С-399/11, С- 108/16, С-270/17 и С-271/17

б/относно приложението на принципа на особеността: С- 428/21, С-429/21 и С-388/08.

Специфичен проблем от **темата за ЕЗА за изпълнение на наказание при задочно осъждане** бе различната интерпретация провеждана от органите на държавите -членки на понятието „лично призоваване“ и призоваване „по друг начин“ на осъденото лице по смисъла на чл. 4а от РР 2002/584, или още РР за ЕЗА.

Отбеляза се, че за някои държави „лично призоваване“ е връчването на призовка стриктно на лицето, а за други – процедурата се разбира по-широко – като връчване на призовката на близки лица от домакинството със задължение да я предадат на лицето. Участниците се обединиха около безспорното положение, утвърдено и в практиката на СЕС, че понятията „лично призоваване“, или такова „по друг начин“ са автономни за правото на ЕС, респективно – изпълняващият съд не прилага националното си право по тези въпроси. Отбеляза се, че все още се постановяват откази да се предаде исканото лице поради това, че съдът на изпълняващата държава приема, че то не е било надлежно призовано или уведомено по друг начин, респективно - участието му в процеса не е било надлежно осигурено. Достигна се до общо становище, с цел преодоляване различията и разминаващите се стандарти в практиката на правоприлагащите органи от различните държави, да се предложи в рубриката „Белгийски фишове“ на интернет страницата на ЕСМ да се включи информация за законовия режим за призоваване на лицето в държавите-членки. Отделно, в самата ЕЗА – да се описват фактите на призоваване на исканото лице, така че съдът на изпълняващата държава да може да направи обоснована преценка.

Специфични проблеми по темата за **приложение на принципа на особеността при изпълнение на ЕЗА** бяха:

А/Формата, в която следва да се даде съгласието за разширено преследване на лицето – т.е. за престъпления, които не са били включени в първоначалната ЕЗА и са извършени преди предаването на лицето.

Изясни се, че държавите следват различна практика – някои издават втора ЕЗА, някои – само молба за искане за съгласие. Някои държави нямат изисквания към формата използвана от издаващата държава на искането за съгласие, други – изискват формата да е ЕЗА. Достигна се до становище да се предложи специален формат на ЕЗА за даване на съгласие.

Б/ Необходимо ли е съгласие на предаващата държава за разширено преследване на лицето, когато в хода на разследването се измени обвинението за престъпление с по -висока наказуемост, или по-друг начин се промени правната квалификация, но фактите остават същите.

Достигна се до становище, че в тази хипотеза не е необходимо да се иска съгласие.

Изясни се, че някои държави, за сигурност, са изпращали молби за даване на съгласие на предаващата държава и в тези хипотези. Като проблем се постави и това, че в много случаи се налага изпълняващата държава да отправя допълнителни въпроси към издаващата за изясняване на фактите.

На третия ден от срещата – 14 юни 2023г. работата продължи с изложения на всеки от четирите докладчици на дискуссионните групи, които синтезирано предадоха обсъжданията в тях, заключенията и предложенията, които могат да се направят за усъвършенстване съответния правен режим и практика.

Следва да се отбележи разбирането отбелязано от докладчика на групата по криптираната информация, че електронните данни са вид веществени доказателства без необходимост от разрешение или одобрение от съд, тъй като не представляват специални разузнавателни средства - подслушване или следене на комуникация, и могат да се съберат чрез издаване на Европейска заповед за разследване или чрез спонтанен обмен. Акцент беше поставен и върху протичащата в момента законодателна процедура по приемане на специален регламент за трансфер на наказателно производство, и в частност приложното му поле, което да обхваща не само случаите на известен, но и неизвестен извършител на деянието – предмет на разследване, както и обвиняемият да бъде информиран за поискания трансфер и средствата за съдебна защита.

Следваха доклади на представителите на САЩ относно сътрудничеството с ЕС по въпросите на екстрадицията и дейността на създадената Експертна група по приложението на Споразумението за екстрадиране между Европейския съюз и Съединените американски щати, доклад на представител на CASC/UNDOC, както и свободни изказвания на различни участници, споделящи добри практики.

В заключение: Участието в пленарната среща бе високоефективно и полезно. Предостави незаменима възможност за запознаване с различни гледни точки и практика на съдебните органи на държавите – членки по приложението на обсъжданите инструменти за сътрудничество. Пленарната среща доведе до ценни идеи за подобряване на правния режим и практиката по прилагане на отделните инструменти, така че да се изгладят затрудненията спъващи сътрудничеството. Срещата, не на последно място, бе и място за опознаване и сближаване на участниците, което да позволи по-голяма оперативност при решаване на бъдещи случаи.

23.06.2023г.

гр. София

Карамфила Тодорова